

Шуцзюань Ч.

Інститут мов Центрально-східної Європи, Цзілінський університет іноземних мов

Журавель Ю.В.

Львівський державний коледж харчової та переробної промисловості Національного університету харчових технологій

Свінцов О.М.

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Яхно Т.П.

Львівський торговельно-економічний університет

НОВІТНІ МЕТОДИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ОСВІТНІХ УСТАНОВ: МІЖНАРОДНА ПРАКТИКА ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ

В умовах глобалізації та швидкоплинних технологічних змін, конкурентоспроможність освітніх установ виступає як стратегічний фактор розвитку національних освітніх систем. Забезпечення високої якості освіти, адаптація до міжнародних стандартів та інтеграція інноваційних практик виявляються вирішальними для приваблення студентів і забезпечення їх успішної кар'єри. У контексті значних соціоекономічних та політичних трансформацій, Україна зосереджує зусилля на впровадженні ефективних методів підвищення конкурентоспроможності своїх освітніх установ. Досліджено сучасні міжнародні практики, що сприяють підвищенню конкурентоспроможності освітніх установ. Охарактеризовано придатність для українського освітнього контексту, з особливим акцентом на інноваційні методи управління, навчальні технології, та стратегії взаємодії з різними зацікавленими сторонами, що формують новий вимір у підвищенні якості освіти та її адаптації до сучасних викликів. На основі аналізу сучасних міжнародних практик, спрямованих на підвищення конкурентоспроможності освітніх установ, визначено ключові напрямки їх ефективного впровадження в українській освітній сфері. Обґрунтовано важливість інтеграції інноваційних управлінських підходів та сучасних навчальних технологій для забезпечення високої якості освіти та адаптації до глобальних викликів. Доведено, що активне залучення до міжнародних освітніх стандартів та співпраця з іноземними університетами значно підсилює конкурентоспроможність національних закладів освіти. Запропоновано комплексні стратегії взаємодії з різними зацікавленими сторонами, що дозволяють впроваджувати інтернаціоналізацію освітнього процесу. Описано, як ці стратегії можуть бути адаптовані до українського контексту, враховуючи специфіку внутрішнього освітнього ринку та існуючі виклики.

Ключові слова: освіта, заклади освіти, конкурентоспроможність, державне регулювання, міжнародна практика, зарубіжний досвід, освітній ринок, глобалізація.

Постановка проблеми у загальному вигляді.

В умовах глобалізації та швидкоплинних технологічних змін, конкурентоспроможність освітніх установ виходить на передній план як стратегічний чинник розвитку національних освітніх систем. Забезпечення високої якості освіти, адаптація до міжнародних стандартів та інтеграція інноваційних практик є вирішальними для залучення студентів та забезпечення їх успішної кар'єри в майбутньому. Україна, переживаючи період значних соціально-економічних та політичних трансформацій, особливо зацікавлена у впровадженні ефективних методів підвищення конкурентоспроможності

своїх освітніх установ. Тому сьогодні варто дослідити сучасні міжнародні практики, що спрямовані на підвищення конкурентоспроможності освітніх установ, та оцінити їхню придатність та потенціал для імплементації в українському освітньому контексті. Особливої уваги потребує дослідження інноваційних методів управління, навчальних технологій, а також стратегій взаємодії з різними зацікавленими сторонами, що разом формують новий вимір у підвищенні якості освіти та забезпеченні її відповідності до сучасних викликів.

Аналіз останніх досліджень. Дослідженнями питань розвитку та підвищення конкурентоспро-

можності сфери освіти займалися низка вітчизняних науковців, зокрема: М. Скиба [1], В. Приходько [2], О. Кравченко [3], І. Дроботенко [4], О. Гринькевич [5], І. Пасінович [6] Н. Попадинець [7–9], О. Лукашов [10], О. Чечель [11], В. Філіпова [12], С. Панчишин [13], В. Куценко [14], І. Мицишин [15], В. Кабанов [16], Л. Вознюк [17], Т. Майборода [18] та ін.

Метою статті є дослідження сучасних тенденцій розвитку освітніх установ та визначення основних новітніх методів підвищення їх конкурентоспроможності.

Виклад основного матеріалу. Зростаюча інтеграція України у світову економіку підсилює необхідність підвищення конкурентоспроможності національної системи освіти, оскільки вона не тільки готує кадри для внутрішнього ринку, але й повинна відповідати вимогам глобального освітнього простору. У цьому контексті вивчення та впровадження міжнародного досвіду стає важливим елементом реформування української освітньої системи. Особливо актуальними є ті підходи, які демонструють позитивні результати у країнах з подібними викликами – такими, як

Рис. 1. Міжнародні підходи до підвищення конкурентоспроможності закладів освіти та шляхи їх впровадження в Україні

Власна розробка автора

нестача фінансування, демографічні проблеми та вимоги до модернізації навчальних процесів.

Міжнародна практика пропонує низку ефективних інструментів для підвищення конкурентоспроможності освітніх закладів, включаючи впровадження інновацій у сфері управління, розвиток цифрових та дистанційних форм навчання, інтеграцію бізнес-партнерства у навчальні програми, а також інтернаціоналізацію освітнього процесу (рис. 1), котрі дозволяють не тільки підвищити ефективність функціонування освітніх інституцій, але й забезпечити більш тісну відповідність підготовки кадрів сучасним потребам ринку праці.

Для України питання впровадження цих практик є особливо важливим, оскільки національна система освіти стикається з низкою викликів, серед яких – необхідність адаптації до змін у ринкових умовах, пошук нових джерел фінансування, залучення іноземних студентів та розвиток співпраці з міжнародними освітніми і науковими центрами. Крім того, зростає потреба у розробці нових підходів до управління закладами освіти, які могли б більш ефективно реагувати на виклики, що постають перед ними у процесі глобалізації та інтеграції в міжнародну освітню спільноту.

В умовах посилення інтеграційних процесів та конкуренції на світовому ринку освітніх послуг, заклади освіти стикаються з необхідністю вдосконалення своїх підходів до навчання та управління. Інтернаціоналізація не лише розширює горизонти освітнього процесу, але й сприяє зміцненню міжнародного авторитету закладу, що особливо важливо в умовах глобалізації економіки та ринку праці.

Співпраця з іноземними університетами виступає фундаментальним інструментом, що дозволяє освітнім закладам формувати стійкі міжнародні зв'язки та інтегруватися в глобальний освітній простір. Створення спільних програм із зарубіжними партнерами не лише підвищує якість освітніх послуг, але й сприяє підвищенню академічної мобільності студентів та викладачів. Це дозволяє стимулювати розвиток інтеграційних процесів в освітній сфері, збільшуючи можливості для трансферу знань, технологій та інновацій. Обміни студентами та викладачами допомагають закладам освіти розвивати багатокультурне середовище, що сприяє підвищенню міжнародного іміджу закладу. Крім того, активна участь у спільних наукових дослідженнях дає можливість залучати додаткові фінансові та інтелектуальні ресурси, що позитивно впливає на загальну ефективність закладу.

Сучасний глобалізований світ вимагає фахівців, які не лише володіють іноземною мовою на базовому рівні, а й здатні ефективно комунікувати в професійних сферах. Це обумовлено зростаючими вимогами міжнародного ринку праці, де знання іноземних мов стало необхідною умовою для успішної кар'єри. В умовах стрімкого розвитку глобальних комунікацій та інтеграції в світову економіку, володіння іноземними мовами є важливим фактором, що забезпечує конкурентоспроможність як окремих фахівців, так і національних економік у цілому [1].

З огляду на ці вимоги, вкрай важливо активізувати процес вивчення іноземних мов у вищих навчальних закладах. Інтенсифікація мовної підготовки повинна передбачати впровадження інноваційних навчальних методик, що забезпечують інтерактивність навчального процесу. Зокрема, сучасні інформаційні технології можуть стати потужним інструментом для досягнення цієї мети. Використання мультимедійних засобів навчання не лише підвищує зацікавленість студентів, але й забезпечує можливість формування практичних навичок у реальних комунікативних ситуаціях.

Слід відмітити на необхідності впровадження англійських програм, які є невід'ємним елементом процесу інтернаціоналізації освіти. Розширення кількості програм, що викладаються англійською мовою, значно підвищує доступність навчання для іноземних студентів, особливо з країн, де англійська є основною або другою мовою спілкування. Така стратегія дозволяє закладам освіти збільшувати кількість іноземних студентів, тим самим зміцнюючи свою конкурентоспроможність на світовому освітньому ринку. Окрім того, англійські програми створюють передумови для активнішої участі в міжнародних освітніх грантах, наукових проектах та дослідницьких ініціативах, оскільки вони підвищують прозорість і універсальність освітніх процесів.

Просування закладу на міжнародному ринку є стратегічно важливим кроком для забезпечення сталого розвитку та підвищення впізнаваності закладу на глобальному рівні. Участь у міжнародних освітніх виставках дозволяє освітнім інституціям демонструвати свої досягнення, залучати потенційних партнерів і студентів, а також налагоджувати нові професійні контакти. Розробка та впровадження ефективних маркетингових кампаній сприяє збільшенню обсягу освітніх послуг, що надаються іноземним студентам, і підвищує престижність закладу. Активне просування на міжнародному ринку також дозволяє

зкладам брати участь у глобальних рейтингах, що є важливим індикатором конкурентоспроможності та якості освітніх послуг.

Таким чином, інтеграція інтернаціоналізаційних підходів до управління освітніми закладами відкриває нові можливості для розвитку, дозволяючи конкурувати на світовій арені та залучати додаткові інтелектуальні, фінансові та інноваційні ресурси.

Цифрова трансформація закладів освіти, як невід’ємна складова міжнародної практики, постає у вигляді ключового інструменту для підвищення їх конкурентоспроможності на глобальному освітньому ринку. У відповідь на зростаючі вимоги до якості освіти та адаптивності навчальних програм, міжнародні заклади активно впроваджують інноваційні підходи, які дозволяють ефективно використовувати можливості сучасних інформаційних технологій.

Одним із найзначніших аспектів цифрової трансформації є онлайн-навчання, що забезпечує розширення можливостей дистанційного навчання. Завдяки інтерактивним платформам з використанням різних технологій, заклади світу здатні реалізувати гнучкі освітні програми, що дозволяють студентам отримувати знання незалежно від їх географічного положення. Це сприяє не лише підвищенню доступності освітніх послуг, але й формуванню міжнародної спільноти здобувачів освіти, що стимулює культурний обмін та розширює горизонти навчального процесу.

Одним із важливих аспектів підвищення конкурентоспроможності вищих навчальних закладів є активне впровадження інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ). У рамках програми дій «Освіта–2030» підкреслюється значення ІКТ у зміцненні освітньої системи, поширенні знань, забезпеченні доступу до інформації, а також у підвищенні якості та ефективності навчального процесу [19]. Крім того, варто зазначити, що активне використання ІКТ у навчанні дозволяє створювати, отримувати доступ, зберігати, передавати та модифікувати інформацію, що в свою чергу сприяє економії часу і ресурсів, позитивно впливаючи на оптимізацію навчальної діяльності.

У рамках цифрової трансформації заклади освіти також інтегрують сучасні цифрові інструменти, такі як віртуальна реальність (VR) та штучний інтелект (AI), у навчальний процес. Віртуальна реальність дозволяє створювати симуляції реальних ситуацій, що допомагає студентам набути практичних навичок у безпечному середовищі. Це, в свою чергу, сприяє покращенню

якості навчання, оскільки студенти мають можливість безпосередньо взаємодіяти з навчальними матеріалами. Впровадження штучного інтелекту у процес навчання відкриває нові перспективи для персоналізації навчальних траєкторій, дозволяючи адаптувати курси до індивідуальних потреб та темпів засвоєння інформації кожного студента. Це є важливим кроком у забезпеченні високої якості освіти та відповідності до міжнародних стандартів.

Справжньою метою впровадження штучного інтелекту в освітні системи є досягнення максимальної індивідуалізації навчання, що передбачає надання студентам персоналізованих навчальних шляхів з врахуванням сильних та слабких сторін, а також адаптацію дидактичного матеріалу до їхніх унікальних потреб [20]. При цьому важливо зберігати високі стандарти якості освіти та інтеграцію в цілісність освітніх систем.

В умовах сучасності відбуваються суттєві зміни в застосуванні штучного інтелекту (ШІ) у сфері вищої освіти, особливо в контексті освітньої та дослідницької діяльності [21–22]. Ці зміни можна охарактеризувати за кількома основними напрямками (рис. 2).

Основні напрямки цих змін включають автоматизовані методи оцінювання, які дозволяють ефективно визначати навчальний прогрес студентів і їх ставлення до навчального процесу. Крім того, ШІ здатний прогнозувати ризики, пов’язані з відсівом студентів, а також оцінювати їхні інноваційні здібності та допомагати в прийнятті кар’єрних рішень. Це все сприяє підвищенню загального рівня задоволеності від навчання.

Додатково, штучний інтелект надає підтримку студентам у навчанні через використання антропоморфних віртуальних агентів та цифрових програм, які здійснюють ефективне втручання в освітній процес. У рамках тьюторингу застосовуються індивідуальні стратегії, що враховують особливості та потреби кожного студента, що сприяє підвищенню ефективності навчання. Також важливим є управління навчанням, яке включає аналітику освітнього процесу, планування програм, розробку інструкцій та оптимальний розподіл студентів по групах.

Ці напрямки демонструють, як ШІ трансформує освітнє середовище, роблячи його більш адаптивним і персоналізованим.

Крім того, важливим елементом цифрової трансформації є цифрова грамотність, яка включає підвищення цифрових компетенцій викладачів та студентів. В умовах стрімкої технологізації

Рис. 2. Основні напрямки впливу ШІ у сфері вищої освіти

Систематизовано на основі [21–22]

навчального процесу, володіння цифровими навичками стає критично важливим. У міжнародній практиці заклади освіти організують програми професійного розвитку для викладачів, які включають навчання новим технологіям, методикам викладання та використанню цифрових ресурсів. Таке підвищення цифрової грамотності сприяє формуванню висококваліфікованих фахівців, які здатні ефективно адаптуватися до вимог сучасного ринку праці.

Отже, використання онлайн-навчання, сучасних цифрових інструментів та акцент на цифровій грамотності забезпечують не лише підвищення якості освітніх послуг, але й формують новий контекст для глобальної інтеграції навчальних закладів, що відкриває нові можливості для їх сталого розвитку.

Одним з найефективніших підходів є впровадження інноваційних механізмів управління в закладах освіти, які дозволяють адаптувати систему освіти до сучасних економічних викликів, підвищити якість підготовки фахівців та забезпечити відповідність вимогам глобального ринку праці.

У міжнародній практиці дедалі більше поширюється практика залучення студентів до реальних проектів. Проектно-орієнтоване навчання дозволяє здобувачам освіти отримати практичний досвід, розвинути навички розв'язання проблем та співпраці у команді. Це не лише підвищує мотивацію студентів, але й сприяє формуванню у них підприємницького мислення та здатності адаптуватися до динамічних умов ринку.

Іншим вагомим інноваційним елементом є міждисциплінарний підхід. Міжнародна прак-

тика активно підтримує інтеграцію різних предметних областей з метою створення комплексного розуміння студентами проблематики сучасного світу. Такі підходи сприяють формуванню у студентів навичок критичного мислення, адаптивності та здатності працювати у багатопрофільних командах. Наприклад, у провідних західних університетах студенти часто поєднують знання з інженерії, економіки та соціальних наук для вирішення складних глобальних викликів, таких як зміна клімату, цифрова трансформація та інновації у виробництві.

Важливим є акцент на особистісний розвиток здобувачів освіти. Сучасна міжнародна практика в освіті ставить на передній план розвиток так званих «м'яких навичок» (soft skills), таких як лідерство, комунікативні здібності, емоційний інтелект та здатність до самоорганізації. З огляду на те, що успішність у професійній діяльності часто залежить не лише від технічних знань, але й від здатності працювати у мультикультурних середовищах, здатності ефективно управляти проектами та вирішувати конфліктні ситуації, світові заклади освіти роблять значний акцент на розвиток цих компетенцій. Студенти беруть участь у лідерських програмах, тренінгах з управління, громадських ініціативах, що сприяє їхньому всебічному розвитку як майбутніх лідерів.

Впровадження цих підходів в освітні системи дозволяє готувати фахівців, які відповідають сучасним глобальним вимогам ринку, що в свою чергу сприяє зміцненню позицій освітніх інституцій на міжнародній арені.

Фундаментальним підходом для підвищення конкурентоспроможності освітніх інституцій у світовій практиці виступає партнерство між вищими навчальними закладами, бізнесом та науково-дослідницькими центрами, що сприяє створенню інтегрованої моделі освіти, де навчальний процес тісно пов'язаний із реальними потребами ринку праці та економічними вимогами глобальної економіки.

Одним із ключових інструментів ефективної взаємодії між освітніми установами, бізнесом та науково-дослідницькими центрами є спільні програми навчання, які розробляються з урахуванням сучасних викликів та вимог глобалізованого ринку праці. У міжнародній практиці такі програми створюються на основі тісної співпраці із представниками провідних компаній, корпорацій та науково-дослідницьких установ, що забезпечує високий рівень їхньої актуальності та відповідності сучасним економічним тенденціям. Це дозволяє закладам освіти не лише впроваджувати інноваційні методики викладання, але й пропонувати освітні продукти, що забезпечують інтеграцію теоретичних знань із реальними практичними потребами ринку.

Створення таких програм передбачає глибокий аналіз поточних і майбутніх тенденцій на ринку праці, включаючи технологічні нововведення, зміни в попиті на певні професійні навички та компетенції, а також зростаючі вимоги до гнучкості й адаптивності спеціалістів. Це сприяє тому, що програми навчання адаптуються до постійних змін в економічному середовищі та забезпечують студентам можливість отримати навички, що є необхідними для успішного працевлаштування та кар'єрного зростання.

Участь бізнесу в розробці таких програм виступає вирішальним фактором для забезпечення їхньої релевантності. Компанії надають університетам і коледжам інформацію про специфічні потреби в працівниках, вказують на прогалини в існуючих освітніх програмах та пропонують нові курси, які відповідають сучасним індустріальним стандартам. Такий тісний зв'язок із бізнесом також дає можливість студентам працювати з новітніми технологіями та методами, що робить їх освіту не лише теоретичною, але й практичною. Це суттєво підвищує конкурентоспроможність випускників на глобальному ринку праці, де ключовою вимогою стає вміння швидко адаптуватися до змін та застосовувати нові знання на практиці.

Участь науково-дослідницьких центрів у процесі розробки спільних навчальних програм сприяє

інтеграції наукових досягнень у навчальний процес. Це дозволяє студентам отримувати доступ до новітніх розробок і методів, активно брати участь у дослідницьких проектах та застосовувати отримані знання для вирішення реальних проблем економіки та бізнесу. Крім того, це сприяє формуванню у студентів критичного мислення, здатності аналізувати й прогнозувати ринкові тенденції, що підвищує їхню професійну цінність.

Такий підхід забезпечує не лише відповідність освітніх програм реальним потребам роботодавців, але й сприяє адаптації навчальних планів до технологічних змін і інноваційних процесів, які постійно відбуваються в економіці. Заклади освіти, що активно співпрацюють з бізнесом та науково-дослідницькими центрами, можуть швидко реагувати на зміни у технологіях, ринкових вимогах та індустріальних стандартах, тим самим підвищуючи рівень своєї гнучкості та конкурентоспроможності. У кінцевому підсумку це створює потужну синергію між освітою, наукою та бізнесом, що є ключовим фактором для успішного розвитку сучасних освітніх інституцій.

Практики та стажування є важливим механізмом, що сприяє інтеграції теоретичних знань, отриманих у процесі навчання, з реальними виробничими процесами та стає критично важливим у сучасному освітньому середовищі, оскільки безпосередня участь студентів у професійній діяльності дозволяє набути тих компетенцій, які неможливо здобути виключно в аудиторії. У міжнародній практиці, зокрема у розвинених країнах, стажування та практичні заняття формують базис для підвищення конкурентоспроможності фахівців на глобальному ринку праці. Вищі навчальні заклади активно співпрацюють з бізнесом, що дозволяє створити безперервний цикл навчання, адаптований до конкретних потреб роботодавців.

Підвищення конкурентоспроможності завдяки інтернаціоналізації освітніх програм через стажування має особливе значення в умовах глобалізації економіки. Студенти отримують можливість працювати у мультикультурних середовищах, освоюючи не тільки професійні знання, але й міжкультурну комунікацію, що є важливою складовою глобального бізнесу. Такий підхід сприяє розвитку гнучкості, здатності до адаптації та креативності – критично важливих навичок для успішної професійної діяльності у світі постійних змін.

Стажування як інструмент інтеграції студентів у реальні бізнес-процеси також забезпечує взаємодію з сучасними технологіями та інноваційними рішеннями. Завдяки можливості взаємодії

з провідними компаніями та індустріальними партнерами, студенти мають змогу не лише засвоїти найкращі практики управління ресурсами, але й застосовувати ці знання у реальних умовах. Це включає в себе управління проектами, прийняття рішень в умовах невизначеності, управління ризиками та адаптацію до постійних змін на ринку.

Практики та стажування допомагають розвивати навички критичного мислення, що є особливо важливим для вирішення комплексних задач, які виникають у сучасному світі. В умовах посилення економічної конкуренції та зростання попиту на висококваліфікованих спеціалістів, стажування стають тим інструментом, який дозволяє молодим фахівцям не лише набувати спеціалізованих навичок, але й готуватися до вирішення проблем різного ступеня складності у мінливому бізнес-середовищі.

Співпраця у сфері наукових досліджень, що мають практичну цінність, є одним із найважливіших елементів підвищення конкурентоспроможності освітніх закладів, особливо в умовах глобалізації та швидких технологічних змін. У міжнародній практиці така співпраця виступає не лише як джерело інновацій, але й як механізм інтеграції академічної діяльності з потребами бізнес-середовища та державного сектору. Освітні заклади, які активно залучаються до науково-дослідницької діяльності, особливо в межах партнерств із провідними корпораціями та інноваційними компаніями, здатні пропонувати унікальні рішення для розвитку технологій, нових продуктів і сервісів, які мають високий потенціал для комерціалізації.

Такі інноваційні дослідження, орієнтовані на вирішення конкретних практичних завдань, дозволяють університетам і науково-дослідницьким центрам підвищити рівень своєї наукової та академічної діяльності. Співпраця з бізнесом сприяє тому, що результати досліджень знаходять безпосереднє застосування у виробничих і технологічних процесах, що підвищує їх практичну значимість. Цей процес не лише стимулює економічне зростання через інновації, але й формує основу для створення нових робочих місць та розвитку нових галузей економіки. Наприклад, успішне партнерство з високотехнологічними компаніями може привести до створення стартапів на базі університетських розробок або стимулювати залучення венчурного капіталу, що, своєю чергою, формує нові можливості для комерційної реалізації наукових досягнень.

Зростання конкурентоспроможності закладів освіти у багатьох країнах досягається через отри-

мання міжнародних акредитацій та сертифікацій, які функціонують як стандартизовані критерії оцінки, такі як ISO 9001, EFQM 2020, INQAAHE та інші. Ці міжнародно визнані сертифікати не лише підтверджують відповідність навчальних програм високим міжнародним стандартам, але й служать важливим інструментом для підвищення прозорості та підзвітності в освітньому процесі. Вони вимагають від закладів впровадження систем управління якістю, що включає регулярний моніторинг та оцінку результатів навчання, що в свою чергу стимулює постійне вдосконалення освітніх послуг.

Отримання акредитацій є свідченням того, що навчальний заклад дотримується кращих практик у сфері освіти, забезпечуючи студентам якісні знання та навички, що відповідають вимогам сучасного ринку праці. Впровадження таких ініціатив в Україні може стати суттєвим фактором у створенні сприятливого іміджу українських закладів освіти на міжнародній арені. Це може сприяти підвищенню довіри з боку міжнародних партнерів та роботодавців, що, в свою чергу, покращить привабливість українських освітніх установ для іноземних студентів.

Залучення іноземних студентів до навчання в українських закладах сприятиме не лише збільшенню фінансових надходжень через плату за навчання, але й культурному обміну, що є важливим аспектом у глобалізованому світі. Це може призвести до збагачення навчального процесу та вдосконалення освітньої системи в цілому.

Більш того, отримання міжнародних акредитацій може бути каталізатором для зміни наукового підходу до підготовки кадрів, що включає активну участь бізнесу у формуванні навчальних програм. Таким чином, укріплення співпраці між академічними установами та приватним сектором на основі міжнародних стандартів може привести до збільшення кількості спільних досліджень, проєктів та програм обміну, що лише підвищить якість підготовки спеціалістів у відповідних галузях.

Висновок. Тому, активне впровадження міжнародних акредитацій і сертифікацій в українських закладах освіти відкриває нові горизонти для підвищення їх конкурентоспроможності на світовому ринку освітніх послуг, що в свою чергу сприятиме інтеграції України в міжнародну освітню спільноту. На нашу думку вкрай важливим підходом у підвищенні конкурентоспроможності закладів освіти є постійна оцінка якості, яка передбачає запровадження комплексної системи внутрішньої та зовнішньої оцінки,

й забезпечує систематичний моніторинг і аналіз освітніх процесів з метою їх вдосконалення відповідно до міжнародних стандартів. Отже, застосування міжнародного досвіду підвищення конкурентоспроможності закладів освіти є перспективним напрямом для України. Впровадження інноваційних механізмів управління,

міжнародних акредитацій, інтернаціоналізації, новітніх педагогічних технологій та співпраці з бізнесом дозволить українським закладам освіти зайняти гідне місце на міжнародній арені, що у свою чергу сприятиме підвищенню якості освіти, підготовки фахівців та відповідності вимогам сучасного ринку праці.

Список література:

1. Скиба М.В. Підвищення конкурентоспроможності ВНЗ України як чинника зростання рівня якості надання освітніх послуг. *Економіка. Серія 18. Економіка і права*. Випуск 29. 2015. С. 16–22. URL: <chrome-extension://efaidnbmninnbpcjajpcjgclclefindmkaj/https://www.chasopys.law.npu.kiev.ua/archive/29/4.pdf>.
2. Приходько В. П. Механізм державного регулювання та управління економічною безпекою. *Інвестиції: практика та досвід*. 2013. № 15. С. 6–8.
3. Кравченко О. М. Теоретичні підходи до визначення поняття «механізм державного управління». *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2009. № 3. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=56>
4. Дроботенко І. В. Основні механізми державного регулювання законотворчої діяльності. *Економіка та держава*. 2008. № 11. С. 97–99.
5. Hrynkevych O., Sorochak O., Panukhnyk O., Popadynets N., Bilyk R., Khymych I., Yazina V. Competitiveness of Higher Education System as a Sector of Economy: Conceptual Model of Analysis with Application to Ukraine. *Intelligent Human Systems Integration 2020. Proceedings of the 3rd International Conference on Intelligent Human Systems Integration (IHSI 2020): Integrating People and Intelligent Systems, February 19–21, 2020, Modena, Italy*. Springer Nature Switzerland AG 2020. T. Ahram et al. (Eds.): IHSI 2020, AISC 1131, 2020. Volume 1131. P. 439–445. URL: https://doi.org/10.1007/978-3-030-39512-4_69
6. Пасінович І. І., Сич О. А. Модернізація механізмів державного регулювання економіки України. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2018. Вип. 1. С. 398–408.
7. Popadynets N. et al. Management Aspects in the Higher Education Quality Assurance System. In: Ahram T., Taiar R., Groff F. (eds) *Human Interaction, Emerging Technologies and Future Applications IV. IHET-AI 2021. Advances in Intelligent Systems and Computing*. 2021. Vol 1378. Springer, Cham. URL: https://doi.org/10.1007/978-3-030-74009-2_81
8. Попадинець Н. М., Журавель Ю. В., Панухник О. В. Система забезпечення якості освіти шляхом державного регулювання діяльності закладів вищої освіти. *Економічні горизонти*. 2019. № 3 (10). С. 43–53. DOI: [https://doi.org/10.31499/2616-5236.3\(10\).2019.212806](https://doi.org/10.31499/2616-5236.3(10).2019.212806)
9. Попадинець Н. М., Журавель Ю. В., Панухник О. В. Особливості ліцензування в діяльності вищих навчальних закладів. *Економічні горизонти*. 2019. № 1 (8). С. 123–130. DOI: [https://doi.org/10.31499/26165236.1\(8\).2019.212805](https://doi.org/10.31499/26165236.1(8).2019.212805)
10. Лукашов О. Механізми державного регулювання стратегічного розвитку регіону. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2017. Вип. 2. С. 75–83.
11. Чечель О. М. Принципи та механізм державного регулювання економіки. *Демократичне врядування*. 2014. Вип. 13. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeVr_2014_13_8
12. Філіпова В. Д. Модернізація державної політики в галузі освіти України наукові праці. *Серія «державне управління»*. 2013. Т. 208. Вип. 196. С. 40–44.
13. Panchyshyn S., Hrynkevych O., Marets O., Demchyshak N., Popadynets N. Simulation of tuition fees in competitiveness management of higher education institutions (case of Ukraine's universities). *The Bulletin the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan*. 2020. Vol. 5. Number 387. P. 161–169.
14. Куценко В. І. Освіта – фундамент сталого економічного розвитку та соціальної гармонії: шляхи оновлення. *Економіка і управління*. 2013. № 3. С. 58–65.
15. Мицишин І. Актуальні проблеми теорії і практики освіти, навчання і виховання. *Вісник львівського університету. Серія педагогічна*. 2008. Вип. 23. С. 3–9.
16. Кабанов В. Організаційно-правові чинники функціонування закладів середньої освіти в умовах територіальної децентралізації в Україні. *Аспекти публічного управління*. 2021. № 9 (5). С. 5–11. URL: <https://doi.org/10.15421/152143>
17. Вознюк Л., Доброгорський О. Особливості освітнього менеджменту в умовах воєнного стану. *Вісник Дніпровської академії неперервної освіти «Публічне управління та адміністрування»*. 2022. № 1 (2). URL: <https://visnuk.dano.dp.ua/in-dex.php/pma/article/download/36/4>

18. Майборода Т. М. Державне регулювання освіти в контексті розвитку національної економіки: дис. ... канд. екон. наук : 08.00.03. Полтава, 2019. 259 с.
19. Рамки дій «Освіта – 2030». URL: http://www.unesco.org/new/fileadmin/MULTIMEDIA/HQ/ED/ED_new/pdf/FF_A-ENG-27Oct15.pdf
20. European Parliament. European Parliament resolution of 19 May 2021 on artificial intelligence in education, culture and the audiovisual sector (2020/2017(INI)). 2021. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/?uri=CELEX:52021IP0238>
21. Crompton H., Burke D. Artificial Intelligence in higher education: The state of the field. *International Journal of Educational Technology in Higher Education*. 2023. № 20 (1). URL: <https://doi.org/10.1186/s41239-023-00392-8>
22. Ouyang F., Zheng L., Jiao P. Artificial Intelligence in Online Higher Education: A systematic review of empirical research from 2011 to 2020. *Education and Information Technologies*. 2022. № 27 (6). P. 7893–7925. URL: <https://doi.org/10.1007/s10639-022-10925-9>

Shutsziuan Ch., Zhuravel Yu.V., Svintsov O.M., Yakhno T.P. NEW METHODS FOR ENHANCING THE COMPETITIVENESS OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS: INTERNATIONAL PRACTICES AND PROSPECTS FOR UKRAINE

In the context of globalization and rapid technological changes, the competitiveness of educational institutions emerges as a strategic factor in the development of national educational systems. Ensuring high-quality education, adapting to international standards, and integrating innovative practices are crucial for attracting students and securing their successful careers. Amid significant socio-economic and political transformations, Ukraine is focusing efforts on implementing effective methods to enhance the competitiveness of its educational institutions. Modern international practices that contribute to increasing the competitiveness of educational institutions have been studied. The suitability for the Ukrainian educational context is characterized, with a special emphasis on innovative management methods, educational technologies, and strategies for interacting with various stakeholders, forming a new dimension in improving the quality of education and its adaptation to contemporary challenges. Based on the analysis of modern international practices aimed at enhancing the competitiveness of educational institutions, key directions for their effective implementation in the Ukrainian educational sphere have been identified. The importance of integrating innovative management approaches and modern educational technologies to ensure high-quality education and adaptation to global challenges has been substantiated. It has been proven that active engagement with international educational standards and cooperation with foreign universities significantly strengthens the competitiveness of national educational institutions. Comprehensive strategies for interaction with various stakeholders have been proposed, enabling the internationalization of the educational process. It is described how these strategies can be adapted to the Ukrainian context, considering the specifics of the domestic educational market and existing challenges.

Key words: education, educational institutions, competitiveness, state regulation, international practice, foreign experience, educational market, globalization.